

USLOVI ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA STAROSNU PENZIJU U POGLEDU ŽIVOTA I STAŽA OSIGURANJA ZA 2013. GODINU

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju

član 69[s4] stav 1 tačka 3)

Uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju u pogledu godina života i godina staža osiguranja, koji do 31.12.2012. godine za osiguranika ženu glase 35 godina staža osiguranja i najmanje 53 godine života, od 1.1.2013. godine postepeno se povećavaju za po četiri meseca na godišnjem nivou, tako da u 2013. godini osiguranik žena pravo na starosnu penziju stiže kad navršši 35 godina i četiri meseca staža osiguranja i najmanje 53 godine i četiri meseca života

"Odredbom člana 69. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. glasnik RS", br. 101/2010), propisano je da osiguranik žena pravo na starosnu penziju u 2011. i 2012. godini stiže po ranije važećim uslovima, utvrđenim odredbom člana 19. tačka 2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. glasnik RS", br. 34/2003, 64/2004 - odluka USRS, 84/2004 - dr. zakon, 85/2005, 101/2005 - dr. zakon, 63/2006 - odluka USRS, 5/2009 i 107/2009), odnosno kad navršši 35 godina staža osiguranja i najmanje 53 godine života. Istom odredbom propisano je da se počev od 1.1.2013. godine navedeni uslovi postepeno povećavaju za po četiri meseca na godišnjem nivou, tako da u 2013. godini osiguranik žena pravo na starosnu penziju stiže kad navršši 35 godina i četiri meseca staža osiguranja i najmanje 53 godine i četiri meseca života.

Pored toga, odredbom člana 84. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. glasnik RS", br. 34/2003, 64/2004 - odluka USRS, 84/2004 - dr. zakon, 85/2005, 101/2005 - dr. zakon, 63/2006 - odluka USRS, 5/2009, 107/2009, 101/2010 i 93/2012), propisano je da se prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju od dana podnetog zahteva, a najranije šest meseci pre tog dana. Navedeno znači da se zahtev, imajuću u vidu da je podnošenje zahteva pitanje izbora i volje osiguranika, može podneti i nakon ispunjenja uslova za sticanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno momenat ispunjenja uslova i sticanje i ostvarivanje prava i momenat podnošenja zahteva, ne moraju da se poklope. Imajući navedeno u vidu, utvrđeno je da se pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja može ostvariti i najviše šest meseci pre podnošenja zahteva, pod uslovom da podnosilac zahteva i u tom periodu ispunjava uslove za sticanje prava. Primera radi, osiguranik žena koja je u februaru 2012. godine napunila 53 godina života i 35 godina staža osiguranja, i tako stekla uslov za sticanje prava na starosnu penziju, a zahtev za ostvarivanje prava podnela u avgustu iste godine, pravo na starosnu penziju ostvariće od februara, odnosno šest meseci unazad. Takođe, treba napomenuti da se pravo na starosnu penziju ostvaruje posle prestanka osiguranja, odnosno prestankom radnog odnosa, što se utvrđuje na osnovu objave sa osiguranja.

Prema tome, na primer, pošto zaposlena 31.12.2012. godine navršši uslov za ostvarivanje prava na starosnu penziju u pogledu godina života, odnosno navršši 53 godine života i ima 37 godina staža osiguranja, neophodno je da prethodno, makar jedan dan ranije, prestane radni odnos, odnosno prestane osiguranje i da se izvrši objava sa osiguranja, kako bi mogla da podnese zahtev za ostvarivanje prava na starosnu penziju po uslovima koji važe do kraja 2012. godine, odnosno da zahtev podnese najkasnije 31.12.2012. godine, od kog datuma se može utvrditi pravo na starosnu penziju.

Još jednom treba napomenuti da se napred navedeni uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju u pogledu godina života i godina staža osiguranja, koji do 31.12.2012. godine za osiguranika ženu glase 35 godina staža osiguranja i najmanje 53 godine života, od 1.1.2013. godine postepeno povećavaju za po četiri meseca na godišnjem nivou, tako da u 2013. godini osiguranik žena pravo na starosnu penziju stiže kad navršši 35 godina i četiri meseca staža osiguranja i najmanje 53 godine i četiri meseca života.

Kada je u pitanju sporazumni prestanak radnog odnosa i isplata otpremnine, saglasno propisima o radu, članom 175. tačka 2) Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005 i 54/2009), je propisano da radni odnos prestaje sporazumom zaposlenog i poslodavca.

Članom 119. stav 1. tačka 1) Zakona o radu propisano je da je poslodavac dužan da zaposlenom, u skladu sa opštim aktom, isplati otpremninu pri odlasku u penziju, najmanje u visini tri prosečne zarade.

Polazeći od navedenih odredaba Zakona o radu, zaposleni može da podnese zahtev za sporazumni prestanak radnog odnosa radi odlaska u penziju, u kom slučaju je poslodavac, ukoliko isti prihvati, dužan zaposlenom da isplati otpremninu pri odlasku u penziju saglasno odredbama zakona."

(Mišljenje Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike, br. 108/2012-07)